

Forslag

til

Lov om oprettelse af afdeling af Danmarks Ingeniørakademi i Ålborg.

Fremsat den 9. marts 1965 af *undervisningsministeren*.

§ 1. Undervisningsministeren bemyndiges til at iværksætte de fornødne foranstaltninger med henblik på oprettelsen af afdeling af Danmarks Ingeniørakademi i Ålborg.

§ 2. Bestemmelser om ingeniørakademiets administrative forhold m. m. fastsættes ved kongelig anordning.

Bemærkninger til lovforslaget.

Ved skrivelse af 12. juli 1957 bemyndigede undervisningsministeriet rektor for Den polytekniske Læreanstalt, Danmarks tekniske Højskole, til efter visse nærmere angivne retningslinjer at forestå etableringen af en akademiingeniøruddannelse i tilknytning til Danmarks tekniske Højskole. Uddannelsen blev henlagt til en særlig institution, Danmarks Ingeniørakademi, som indtil videre blev ledet af en bestyrelse bestående af rektor og prorektor for Danmarks tekniske Højskole og en repræsentant for ingeniørakademiets afdelingsledere. Det var forudsat, at de formelle bestemmelser vedrørende ingeniørakademiets styrelsesforhold senere skulle fastsættes i anordnings- eller bekendtgørelsesform.

Uddannelsen af akademiingeniører har i den mellemliggende tid vist sig at være en værdifuld nydannelse, som er blevet mødt med betydelig interesse fra såvel erhvervslivet som fra de unges side.

Ved planlægningen af Den polytekniske Læreanstalt, Danmarks tekniske Højskole og Danmarks Ingeniørakademis udflytning til Lundtoftesletten i Lyngby er det forudsat, at ingeniørakademiet udbygges med 4 parallelklasser inden for hver af de 4 fagretninger, nemlig kemiretningen, maskinretningen, bygningsretningen og elektroretningen. Det kan på nuværende tidspunkt påregnes, at det senest i 1968 vil være muligt, dels ved hjælp af de nye lokaler i Lyngby, dels ved hjælp af midlertidige

lokaler på den nuværende polytekniske læreanstalt at optage 4 parallelklasser på alle 4 fagretninger i København.

Man finder det særdeles ønskeligt, at der herudover på et så tidligt tidspunkt som muligt sker en yderligere udvidelse af ingeniørakademiet, men finder, at denne udvidelse bør finde sted uden for det storkøbenhavnske område. Bevæggrundene her til har været mangeartede, ikke mindst har ønsket om at få en jævn geografisk fordeling af de enkelte undervisningsinstitutioner været tungtvejende. I tilslutning til debatten om det tredje universitet besluttede undervisningsministeriet derfor i august måned 1964 at nedsætte et udvalg, der fik til opgave nærmere at overveje oprettelsen af en afdeling af Danmarks Ingeniørakademi i Ålborg, herunder hvilke fagretninger der bør være repræsenteret, hvilken kapacitet disse bør indrettes til, hvilke forudsætninger med hensyn til lærere og lokaler, der må opfyldes, for at undervisningen kan iværksættes, styrelsesforhold, herunder tilknytningen til afdelingen i København m. v.

Udvalget, hvis formand har været ingeniørdocent Alfred Hansen, og som i øvrigt har bestået af folk fra ingeniørakademiet, Ålborg byråd, Nordjyllandsudvalget og undervisningsministeriet, har afgivet indstilling i december måned 1964, hvori udvalget går ind for, at Danmarks Ingeniørakademi udbygges med en afdeling i Ålborg.

Udvalgets indstilling har været forelagt for be-

F. t. l. om oprettelse af afdeling af Danmarks ingeniørakademi i Ålborg.

styrelsen for Danmarks Ingeniørakademi, der i det væsentlige har kunnet tilslutte sig indstillingen.

Forudsætningen for opbygningen af afdelinger af Danmarks Ingeniørakademi er, at der i det område, hvor ingeniørakademiet placeres, er et sådant erhvervmæssigt og akademisk miljø, at det bliver muligt at rekruttere de fornødne lærere. Udvalget har til belysning af dette problem søgt oplysning om, hvor mange ingeniører, der er beskæftiget i Nordjylland, og har foretaget en gennemgang af den industrielle baggrund for placeringen af et ingeniørakademi i Ålborg. Udvalget konkluderer i, at der i Ålborg-området er repræsenteret de faktorer, der er nødvendige for oprettelsen af et ingeniørakademi dér.

Det har været et væsentligt moment, at udvidelsen af akademiingeniøruddannelsen hurtigt vil kunne finde sted. Dette må forudsætte, at der kan tilvejebringes midlertidige lokaler til undervisningsstart. Ålborg byråd har tilbudt undervisningsministeriet, at man i Danmarksgades skole kan leje et antal undervisningslokaler. En nærmere gennemgang af disse lokaler har vist, at de er velegnede som midlertidige lokaler til en start af ingeniørakademiet i Ålborg med 2 fagretninger, nemlig maskinretningen og bygningsretningen.

Ved en bedømmelse af mulighederne for en placering af afdelinger af Danmarks Ingeniørakademi uden for det storkøbenhavnske område har man derfor fundet Ålborg egnet.

På længere sigt må det anses for ønskeligt, at ingeniørakademiet i Ålborg udbygges til at omfatte alle 4 fagretninger. Man finder imidlertid, at der i overensstemmelse med udvalgets forslag på kortere sigt bør søges etableret en maskinretning og en bygningsretning.

De hidtidige erfaringer på ingeniørakademiet viser, at driften af ingeniørakademiet er mest rationel, såfremt hver fagretning omfatter 4 spor, d. v. s. 4 parallelklasser. Dette skyldes dels de undervisningsmæssige forhold med bedre mulighed for linjedeling, dels mulighederne for at få ansat et tilstrækkeligt antal fuldtidsbeskæftigede lærere, hvorved specialviden i større omfang vil blive repræsenteret.

Med hensyn til de administrative forhold finder man, at Danmarks Ingeniørakademi bør fremtræde som én institution med sideordnede afdelinger i København og Ålborg under fælles administration og fælles studiemæssig ledelse. Indtil de endelige statutter for ingeniørakademiet er fastlagt, må afdelingen i Ålborg styres på samme måde som København-afdelingen.

Udvalget indstiller, at personaleopbygningen i de

enkelte afdelinger af Danmarks Ingeniørakademi bliver parallel, hvilken indstilling undervisningsministeriet ganske kan tilslutte sig, idet det i det hele er af fundamental betydning at sikre, at ingeniørakademiafdelingerne i og uden for København giver en undervisning på samme niveau og af stort set samme indhold.

Udvalget har foreslået, at man stræber mod en maskinretning med 4 parallelklasser pr. 15. august 1965, og at man i august 1966 søger oprettet en bygningsretning med 2 parallelklasser, idet man dog har fremhævet, at det ville være en forudsætning for en start i august måned 1965, at lærerstillingerne omgående kunne oplås og være besat senest den 1. april 1965. Denne forudsætning vil ikke kunne opfyldes allerede af den grund, at de omhandlede stillinger først vil kunne oplås ledige, når det fornødne lovgrundlag for afdelingernes oprettelse er tilvejebragt. Da undervisningsministeriet fuldt ud kan tiltræde, at ansættelsen af de nødvendige lærere må ske i god tid forinden starten, må man i overensstemmelse med en fra bestyrelsen for Danmarks Ingeniørakademi indhentet udtalelse anse det for udelukket at påbegynde undervisningen i august måned 1965. Ministeriet lægger her afgørende vægt på, at ingeniørakademiet i Ålborg får en rigtig start, og man går derfor ind for, at der sigtes mod etablering af en 4-sporet maskinretning og en 2-sporet bygningsretning i Ålborg i 1966. Den endelige beslutning om de enkelte fagretningers størrelse ved starten kan først træffes, når man har overblik over det lærerpersonale, der kan tilvejebringes. Det vil være nødvendigt, at man senest den 1. april 1966 har sikkerhed for, at der kan ansættes de lærere, der er nødvendige for de første 2 års undervisning. Bestyrelsen for ingeniørakademiet har i øvrigt henledt opmærksomheden på, at man ved en udskydelse til 1966 opnår den meget store fordel, at man kan ansætte enkelte af de ledende lærere i Ålborg så betids, at de i undervisningsåret 1965-66 kan indleve sig i undervisningen på de tilsvarende fagretninger i København.

Lokalespørgsmålet er foreslået løst på følgende måde: Ålborg byråd har tilbudt at stille lokaler i Danmarksgades skole til rådighed for akademiet på lejebasis. Disse lokaler er udmærket indrettet og velegnet til formålet, og bortset fra bygningsarbejder af mindre omfang, jfr. nærmere nedenfor, der må bringes til udførelse inden ingeniørakademiets start, og visse inventarindkøb, skulle lokalerne umiddelbart kunne bruges. Disse lokaler, der har et areal af ca. 3.400 bruttoetagemeter, vil være tilstrækkelige til undervisningen i de første 2 ½ år.

Efter denne tid er det nødvendigt, at der står nye lokaler til rådighed for ingeniørakademiet, ikke mindst under hensyn til de laboratoriefaciliteter, der er en helt nødvendig forudsætning for gennemførelsen af den fortsatte undervisning.

Starten af et ingeniørakademi i Ålborg skønnes at ville medføre éngangsudgifter til istandsættelse af de midlertidige lokaler samt til inventar og undervisningsmidler på henholdsvis 250.000 og 775.000 kr. fordelt over 2 finansår.

Driftsudgifterne vil afhænge af det omfang, hvori det lykkes at udbygge de 2 fagretninger fra starten. Det kan oplyses, at med det nuværende prisniveau vil driftsudgifterne til en 4-spolet maskinretning i det første år andrage ca. 1,2 mill. kr. For en 2-spolet bygningsretning vil udgifterne tilsvarende andrage ca. 0,8 mill. kr. Hertil kommer eventuelle udgifter i finansåret 1965-66 til aflønning af enkelte ledende lærere.

Senest 2½ år efter starten af et ingeniørakademi i Ålborg må der være lokaler til rådighed til den fortsatte undervisning, og planlægningen af nye bygninger til et ingeniørakademi må derfor snarest påbegyndes. Arealbehovene for en 4-spolet maskinretning og en tilsvarende bygningsretning er på basis af Lyngby-projekterne opgjort til henholdsvis 5.400 m² og 5.600 m², eller i alt ca. 11.000 m². Med en anslået kvadratmeterpris fra 1.000-1.300 kr. vil de samlede investeringsomkostninger herefter for disse retningers vedkommende kunne fastsættes til fra 11,0-14,3 mil. kr.

Den fra udvalget vedrørende ingeniørakademiets oprettelse modtagne indstilling har været forelagt Planlægningsrådet for de højere uddannelser, der under 2. februar 1965 har udtalt følgende:

„Planlægningsrådet for de højere uddannelser er på sit møde den 2. februar d. å. blevet gjort bekendt med, at det er tanken i indeværende folketings-samling at fremsætte lovforslag om oprettelsen af en afdeling af Danmarks Ingeniørakademi i Ålborg.

Under hensyn til sagens hastende karakter har man måttet afstå fra en realitetsbehandling af den, og man kan derfor, idet man stiller sig positivt over for tanken om placering af afdelinger af Danmarks Ingeniørakademi i provinsen, blot tage forslaget til efterretning.“

Til § 1.

Som det allerede er angivet, vil ingeniørakademiets oprettelse afhænge af mulighederne for at få de nødvendige lærerstillinge besat så tidligt, at lærerne i god tid forinden starten kan forberede denne. Man stræber mod en etablering af en maskinretning og en bygningsretning pr. 15. august 1966.

Til § 2.

Man finder det ønskeligt, at der fastsættes regler for en fælles administration af de enkelte afdelinger af Danmarks Ingeniørakademi i overensstemmelse med de synspunkter, der er kommet til udtryk i universitetsadministrationsudvalgets første betænkning. De administrative bestemmelser for Danmarks Ingeniørakademi hviler på et interimistisk grundlag, indeholdt i undervisningsministeriets skrivelse af 12. juli 1957, men den fremtidige administration af Danmarks Ingeniørakademi med tilsluttende afdelinger i provinsen er for tiden genstand for særlige overvejelser, bl. a. i universitetsadministrationsudvalget, der vil fremkomme med bemærkninger herom i udvalgets 2. betænkning.